

30 SZAVAD VILÁGOSSÁG AZ UTAMON

Bibliai ismeretterjesztő füzetek

**Megjelenik a Keresztény Értelmiségi Kör
és az Agapé Kiadó gondozásában a Hitélet folyóirat mellékleteként**

30A – JÉZUS CSODÁI

Képtelenség bemutatni Jézus üzenetét anélkül, hogy kitérnénk csodáira. Jézusnál a szó és a tett mindig szerves egységet alkotnak: mindkettő Isten országának a megnyilvánulása, ami vele kezdődött. Így értelmezték az Újszövetség szerzői, ahogyan az a következő három példából is kitűnik:

– A Mk 1,15-ben Jézus kijelenti, hogy elérkezett Isten Országá, az 1,23–28-ban pedig meg is mutatja azzal, hogy meggyógyítja a kafarnaumi ördögöst.

– A Mt 5–7-ben Jézus beszédeinek sorozatát találjuk, a Mt 8–9-ben pedig Jézus tíz csodájáról olvasunk.

Az ApCsel 10,37–38-ban Péter a következő módon foglalja össze Jézus időszerűségét: „Ti tudjátok, mik történtek a Jánostól hirdetett keresztség után Galileától kezdve egész Júdeában. Miképp kente fel az Isten a názáreti Jézust Szentlélekkel és hatalommal. S ő ahol csak járt, jót tett, meggyógyította az összes ördögtől megszállottat, mert vele volt az Isten.”

ISTEN HATALMÁNAK MŰKÖDÉSE

Az evangélium nem beszél el Jézus minden csodáját (Jn 20,30; 21,15). Néha az evangélisták megelégszenek azzal, hogy általánosságban tegyenek róla említést (pl. Mk 1,34 és Mt 9,35), más esetekben pedig részletesen beszámolnak. A csodákat négy csoportba oszthatjuk (egy-egy példa található a C 92–95-ben).

– ördögök kiűzése: összesen hat esetről tudunk;
– betegek meggyógyítása: mintegy húsz eset;
– a természet erői felett tett csodák (a vihar lecsendesítése, a víz borrá változtatása, a kenyérszaporítás): összesen kilenc csodáról történik említés;
– holtak feltámasztása: három alkalommal. Van egy negyedik eset is, de az lényegében különbözik a többitől, hiszen végleges feltámadásról van szó,

amely mindennek a magyarázata: Urunk Jézus Krisztus feltámadásáról.

GYŐZELEM A ROSSZ FÖLÖTT

Nemcsak az Újszövetségben találkozunk csodákkal. Már a Teremtés könyvének kezdetén csodaként történik a teremtés is, melyben Jahvé legyőzi az őrít és a káoszt. Az egyiptomi kivonulás is csodás jelenségek között történik, minek folytán az elnyomottak felszabadulnak, a héberek elnyerik szabadságukat. A pusztai vándorlás és az ígért földjének a birtokba vétele folyamán is isteni csodákkal találkozunk, melyeknek az az eredménye, hogy Isten követi és kiszabadítja övéit. Illés és Elizeus próféta csodatetteket vittek végbe, amelyekre Isten népének tagjai elevenen emlékeztek. Összefoglalva azt mondhatjuk, hogy az ószövetségi csodák tanúsították Isten megváltó jelenlétét népe körében, és tekintélyt adtak az ő szent prófétáinak.

Jézus csodái nem a szenvedés miatti sajnálat következményei (habár annak is jelei). Valójában a nagy üdvösségtörténet részét képezik, ugyanúgy mint az ószövetségi csodák. Van azonban egy sajátos és egyedüli értelmük: megerősítik, hogy Jézus személyében elérkezett az Isten Országá. A csodák ugyanakkor kinyilvánították, hogy kicsoda ez a názáreti ember és komoly kérdést ébresztettek az emberekben: Kicsoda ő?

Keresztelő Jánosban is felmerült ez a kérdés. A börtönből, ahová Heródes záratta be, elküldte barátait Jézushoz, hogy kérdezzék meg: „Te vagy-e az, akinek jönnie kell, vagy mást várjunk?” (Mt 11,3) Jézus a közvetlen válasz helyett ezt üzent neki: „Menjetek, s adjátok tudtul Jánosnak, amit hallotok és láttok: Vakok látnak, sánták járnak, lep-rások megtisztulnak, süketek hallanak, halottak feltámadnak, a szegényeknek pedig hirdetik az evan-

géliumot. Boldog, aki nem botránkozik rajtam” (Mt 11,4–6). E szavakkal Jézus Izajás próféta azon szövegeire utalt, amelyek az eljövendő Messiásról szóltak (Iz 61,1; 26,19; 29,18k; 35,5kk). János ezek alapján világosan látta: aki ilyesmit tesz, az csak a Messiás lehet.

Másrészt a Mk 1,23–28 szerint Jézus galileai működését ördögűzéssel kezdi (héberül: sátán, görögül: diabolosz, ördög). Jézus programja közvetve a sátán megtörésére irányul. Ahhoz, hogy felállítsa Isten országát, Jézusnak le kell rombolnia az előbbi betolakodó, az ember és a világ ellenségének uralmát. „De ha én Isten Lelkével űzöm ki a gonosz lelkeket, akkor már itt az Isten országa” (Mt 12,28). Ebben a harcban az erősebb – Krisztus – fog győzni.

JÉZUS A MI ORVOSUNK

Nemcsak az ördögűzések, hanem Jézus minden csodája arra utal, hogy vele megkezdődött a próféták hirdette Isten országa. A gyógyítások, a feltámasztások és a természetben tett csodák megsejtetik, mennyire kiterjedt a sátán uralma (Ter 3,16–19), és hogy ezzel szemben miben áll Isten országa.

Ádám és Éva cselekedete, amely által megjelent a bűn a világban, szenvedést, halált okozott, és felborította a természet rendjét. Az Újszövetség általában és az evangéliumok magukévá teszik azt a népi hiedelmet, miszerint valamiféle összefüggés áll fenn a bűn, a szenvedés és a halál között. Jézus szembeszáll azokkal a visszaélésekkel, amelyek e felfogás következményeként jelennek meg. Teszi

ezt például akkor, amikor a beteg jelenlétében felmerül a kérdés, hogy ki vétkezett, a beteg vagy a szülei (Jn 9,2–3). Tagadhatatlan, hogy a népi hiedelem egy igazságot tartalmazott: az ember alapvető betegsége a bűn.

Jézus jelenléte rávezethette az embereket arra a felismerésre, hogy létezik egy erő, amely le tudja győzni a bűnt és a halált. Tevékenysége következtében a testet és lelket romboló sötét erők vereséget szenvedtek. Az emberek pedig, akiket ő megszabadított, illetve meggyógyított, megváltoztak. Jézus a mi orvosunk, mi vagyunk az ő betegei.

AZ ORSZÁG JAVAI

Isten országának eljövetele nemcsak a sátán hatalmának a megtörését jelenti, hanem azokban a javakban is megnyilvánul, amelyeket a Messiás hoz magával, amelyeket a próféták előre jeleztek, és azokban a jézusi csodákban, amelyek hitünket erősítik. Minderről elsősorban János evangéliuma tesz említést:

– Jézus megszorítja a kenyeret (6,1–15) s ugyanakkor kijelenti, hogy ő az Élet Kenyere (6,35);

– Jézus meggyógyítja a vakon született embert (9,1–41), s ezáltal kinyilvánítja, hogy ő a Világ Világossága (9,5);

– Jézus feltámasztja Lázárt (11,1–44) és ezzel jelzi, hogy ő a Feltámadás és az Élet (11,25).

Jézus szavai és a kijelentéseket megerősítő csodák döntésre ösztönöznek: hinni benne. Az emberek azonban megoszlanak (Jn 12,37–50). Jézus mindig az ellentét jele lesz (Lk 2,34).

30B – KIEGÉSZÍTŐ OLVASMÁNYOK

A vakság valódi betegség, de jelképes értelemmel is rendelkezik (vö. Jn 9,8-tól). E betegnek neve van, de az egész zsidó közösséget vagy magát az emberiséget is jelképezi, amely még behunyja szemét a Messiás előtt. Még a vakok is észrevették Jézus áthaladását, felismerték őt, s ráadásul megvallották messiási mivoltát. Mennyivel inkább észre kellett volna venniük ezt az egészségeseknek, akik meg voltak győződve arról, hogy látnak! A szerencsétlen ember bizakodó állhatatossága és nagy bátorsága szemben áll a zsidók, különösen a jeruzsálemiek közömbös és ellenséges magatartásával, akik látták és hallották a Messiást, s mégsem fogadták el. A vak ember alakja figyelmeztetés és bátorítás a hívők számára.

Az elbeszélés részletes, ami az evangélista pasztorális gondjainak mutatója. A vak ember csak alamizsnából élhetett. Ezért a közút szélénél helyezkedett el, és valószínűleg valamilyen forgal-

mas ponton. Mindenkinek, aki belépett a városba, vagy eltávozott onnan, előtte kellett elhaladnia (35. v.). Lukács arról ad hírt, hogy Jézus valamiféle udvartartástól, emberek „sokaságától” kísérvé haladt előre (36. v.). Az út mentén tartózkodó ember valamiféle szokatlan dolgot észlel, és magyarázatot kér erre. A válasz sommázott „tanítás” a názareti Jézusról (37. v.). Az evangélista nem számol be mindarról, amit a vaknak mondtak. Ha azonban ő ilyen erővel, bátorsággal és az előtte elhaladó egész tömeget kihívó magatartással válaszol, ez jele annak, hogy a felvilágosítás világos és hatékony volt.

A tömeg magatartása is sokatmondó (39. v.). Ahelyett, hogy szánakozna a betegen és együtt érezne vele, a kiáltozása keltette kényelmetlenséget teszi szóvá. A vak ember fájdalma, szomorúsága és reménytelensége szinte kevésbé fontos, mint a tömeg nyugalma. A személyes nyugalom féltése

alapjában véve arra készítheti az embert, hogy elfedje vagy éppenséggel megakadályozza a leg-szebb humanitárius kezdeményezéseket is. Bajainak, nyomorúságának feltáráshoz az embernek kiáltania kell, hogy aki segítheti, tudomást szerez-hessen erről. Az illem vagy a jólneveltség azzal a kockázattal jár, hogy zavartalanul hagyja a meggyökeresedett fonákságokat. A javulások és a társadalomban fennálló igazságtalan helyzetek megváltozásai az esetek többségében alkalmatlankodó „rikkancsoknak” köszönhetőek. Az a kísérlet azonban, amellyel a szegény vakot nyugtatni, csitítgatni próbálták, gyakorta megismétlődhet majd a történelemben. Eppen azok, akiknek bátorítaniuk kellett volna őt kiáltásában, azaz Jézus barátai és követői próbálják az embert elhallgattatni.

Jézus nem osztja a tömeg vagy követői nézetét. Magatartása nem tűri a megalkuvást. Nem hallgatásra buzdítja az embert, hanem arra, hogy menjen hozzá. A Messiás nem törődik az udvariassággal vagy az „illemszabályokkal”. Az udvariasság vagy az udvariatlanság nála egyre megy. Neki csak az ember lelke fontos. Az ember üvölthet, akár a vadállat, ez nem csökkenti méltóságát, még kevésbé szünteti meg jogait, sőt, félreérthetetlenül hangsúlyozza ezeket. Jézus érzékenysége és szabadsága az evangélium minden lapjáról kiviláglik, különösen ha ezt szembeállítjuk kísérőinek közömbösségével és csökönységével. Amikor arról van szó, hogy szegényeken, szerencsétlen embereken kell segíteni, még a népszerűtlenséget is vállalja. A vakkal folytatott beszélgetés a csodás gyógyítások „szokványos” sémája alapján történik. A beteg feltárja betegségének fokát, miközben Jézus azon van, hogy megvizsgálja hitének mélységét. A vizsgálat szemlátomást jó eredményeket hoz. A vak pedig nem „Dávid fiának”, hanem „úrnak” (kürie) szólítja Jézust. E megnevezés visszhangzik immár

a keresztény liturgikus összejöveteleken, ahol minden nyelv megvallja, hogy Jézus az úr – mondja majd Pál apostol (Fil 2,11). Ennek a címnek kell el-lensúlyoznia a Golgotán elszenvedett vereségét, illetve a reá váró gúnyolódásokat, gyalázkodásokat és bántalmazásokat (32. v.). Krisztus előtt az emberek nem tudnak közömbösen elhaladni: vagy szembeszállnak vele és elutasítják, vagy elfogadják és magasztalják.

A vak hite azért is olyan feltűnő, mert megrop-pant fizikai állapotú emberről van szó. Magatartá-sa ellentétben áll a zsidók, sőt a keresztények érzé-ketlenségével is. Jézus panaszkodik amiatt, hogy e nemzedék fiai csak akkor tudnak hinni, ha előtte látás és érintés útján bizonyosságot szereztek. Erre a vaknak nincs szüksége. Tamás is csak akkor tud eljutni a hitre, miután „látott”. Jézus azonban ezzel ellentétesen nyilatkozik: „Boldogok, akik nem lát-nak, mégis hisznek”. Nyugodtan mondhatjuk, hogy e boldogság elsősorban a jerikói embert ille-ti. Ez az ember ugyanis élesebben belelát Isten vagy Krisztus misztériumába, mint a közelében le-vő látó emberek.

Ezt a hitet Jézus azonnali gyógyítással jutalmazza. Lukács ezt az „azonnaliságot” (parakhréma) emeli ki. A többi evangélista „ezt követőségről” (euthüsz) beszél. Jézus tevékenysége nem áll meg a fizikai szinten, hanem eléri az ember belső vilá-gát is. Tette üdvöt hozó cselekedet (szűdzein). A Krisztusba vetett hit arra szolgál a betegnek, hogy fizikai bajain túlmenően erkölcsi bajaitól is meg-szabaduljon. Még ha nem is vallotta meg ezeket, Jézus cselekedete feloleli az ember bűneinek meg-bocsátását is. Jézus a szó teljes értelmében a meg-mentő.

(Ortensio da Spinetoli, Lukács – a szegénység evangéliuma. Agapé, 1996, 581–583.)

30C – ELMÉLKEDÉSRE ÉS MEGBESZÉLÉSRE AJÁNLOTT SZÖVEGEK

92 KRISZTUS A SÁTÁN LEGYŐZŐJE

(Megszállott a kafarnaumi zsinagógában, a gerázai ördögös, a néma megszállott: Mt 9,32–34, egy másik – néma és vak – megszállott: Mt 12,22–32, egy kánaáni asszony lánya, több megszállott: Mt 9,14–29)

A zsinagógájukban volt egy tisztátalan lélektől megszállt ember. Ez rögtön ilyeneket kiabált:

„Mi közünk egymáshoz, názáreti Jézus! A vesz-tűnkre jöttél? Tudom, ki vagy: Az Isten Szentje.” Jézus ráparancsolt, így szólva: „Hallgass és menj ki belőle!” A tisztátalan lélek erre össze-vissza rán-gatta az embert, aztán nagy kiabálás közepette ki-ment belőle.

Mk 1,23–26

93 JÉZUS AZ EMBER MEGSZABADÍTÓJA ÉS ORVOSA

(Péter anyósa, a leprás, a százados szolgája, a béna, az elszáradt kezű ember, s vérfolyásos, két vak, a süketnéma, a betszaidai és a jerikói vak, Malkus a levágott füllel, egy tisztségviselő fia, a beteg a Betesda fürdőnél és a vakon született)

Szombatonként az egyik zsinagógában tanított. Volt ott egy asszony, akit már tizennyolc éve gyö-tört a betegség lelke, teljesen meg volt görbedve, úgyhogy nem is tudott fölegyenesedni. Amikor Jé-zus meglátta, odahívta és így szólt hozzá: „Asz-zony, megszabadultál betegségedtől.” Közben rá-tette a kezét. Az rögtön fölegyenesedett, és dicsőí-tette az Istent. Erre a zsinagóga előljárója felhábo-

rodásában, hogy Jézus szombaton gyógyított, a néphez fordult: „Hat nap van, amikor dolgozni kell. Ezeken gyertek gyógyulást keresni, ne szombaton!”

De az Úr válaszolt neki: „Képmutatók! Vajon nem oldjátok-e el mindnyájan szombaton is az ökrötöket vagy a szamaratokat a jászoltól, hogy meg-itassátok? De Ábrahám leányát, akit immár tizen-nyolc éve megkötözve tart a sátán, nem kellett fel-oldani kötelékeitől szombati napon?”

E szavakra ellenfelei mind elszégyelltek magukat, a nép meg ujjongott, hogy ilyen nagy tettet vitt véghez.

Lk 13,10–17

94 KRISZTUS A TERMÉSZET URA

(A víz borrá változtatása, két csodálatos halfogás, a vihar lecsendesítése, két kenyérszaporítás, Jézus a vízen jár, Jézus adót fizet: Mt17,24–27 és az eredménytelen halfogás)

Bárkába szállt, s tanítványai követték.

Egyszerre csak nagy vihar támadt a tavon, úgy-hogy a hullámok elborították a bárkát. Ő azonban aludt.

Odamentek hozzá, fölkeltek és kérték: „Uram, ments meg minket, elveszünk!”

Jézus ezt mondta nekik: „Mit féltek, kishitűek?” Aztán fölkel, parancsolt a szélvésznek és a víznek, s nagy nyugalom támadt.

Mt 8,23-26

95 KRISZTUS GYŐZEDELMEKEDIK A HALÁL FÖLÖTT

(Jairus lányának feltámasztása, a naimi ifjú és Lázár feltámasztása, Jézus feltámadása)

Míg ezt magyarázta, egy előljáró lépett hozzá. Leborult előtte s kérte: „Meghalt a lányom, de gyere, tedd rá kezedet és életre kel.”

Jézus fölkel s elment vele tanítványaival együtt...

Amikor Jézus az előljáró házához ért s látta a fuvolásokat meg a tolongó tömeget, rájuk szólt: „Menjetek innét, hiszen nem halt meg a kislány, csak alszik!” Erre kinevették.

Amikor a tömeget eltávolították, bement, megfogta a kezét és a kislány fölkel.

Mt 9,18 kk

30D – ELLENŐRZŐ KÉRDÉSEK

1. Egészítse ki a hiányzó részeket (ApCsel 10,37kk):

„Ti tudjátok, mik történtek a Jánostól hirdetett keresztség után ..... kezdve egész ..... Miképp ..... az Isten a názáreti Jézust Szentlélekkel és hatalommal. S ő ahol csak járt, ... tett, ... az összes ördögtől megszállottat, mert ..... az Isten.”

2. Sorolja fel Jézus csodáinak négy kategóriáját:

1. .... Példa: .....

2. .... Példa: .....

3. .... Példa: .....

4. .... Példa: .....

3. Milyen reakciókat váltottak ki Jézus csodái?

4. Miről érdeklődtek Keresztelő Jánost tanítványai Jézusnál?

Mire következtetett János a Jézustól kapott üzenetből?

5. Milyen alaphiedelem húzódott meg az a népi felfogás mögött, amely kapcsolatot vélt látni a betegség és a bűn között?

6. Egészítse ki a következő mondatokat:

– Jézus megszaporítja a kenyeret, s ugyanakkor kijelenti, hogy ő az .....

– Jézus meggyógyítja a vakon születettet, s ezáltal kinyilvánítja, hogy ő a .....

– Jézus feltámasztja Lázárt, és ezzel jelzi, hogy ő a .....